

2022-05-11

INTERPELLATIONSSVAR
KFKS 2022/397

Kommunfullmäktige

Svar på interpellation av YuSie Rundkvist Chou (NL) om Nackas beredskap i händelse av akut kris

YuSie Rundkvist Chou har skrivit en interpellation om Nackas beredskap och ställer följande frågor:

- Vad har Nacka för beredskap för att upprätthålla tillgången till dricksvatten?
- Vad har Nacka för beredskap för att säkerställa elförsörjningen i kommunens kärnverksamheter?
- Vad har Nacka för beredskap för att upprätthålla den sociala omsorgen?
- Vad har Nacka för beredskap för att upprätthålla skolverksamheten?
- Har Nacka tillräckliga beredskapslager för att upprätthålla kommunens kärnverksamheter?
- Hur är Nackas beredskap för att säkerställa livsmedelsförsörjningen i kommunens kärnverksamheter?
- Hur är Nackabornas tillgång till skyddsrum?

Mitt svar är följande:

Såväl pandemin som Rysslands invasion av Ukraina har aktualiserat ett antal frågor om Sveriges förmåga att upprätthålla vitala samhällsfunktioner i en akut kris och kommunernas roll i detta.

Grunden i det civila försvaret är en effektiv samverkan och ansvarsfördelning mellan samhällets alla aktörer; statliga myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv och frivilligorganisationer. Liksom i de flesta andra svenska kommunerna pågår nu ett intensivt arbete i Nacka kommun för att utveckla vår krisberedskap i linje med detta. Det är viktigt att tydliggöra olika parter olika ansvar och att man samverkar och hjälps åt men inte springer i vägen för varandra. Internt i kommunen har kommunstyrelsen en samordnande roll, men respektive nämnd och verksamhet har ansvar att planera för sin egen verksamhet. I så stor utsträckning som möjligt ska den ordinarie ansvarsfördelningen också gälla i ett krisläge.

I samarbete med Nacka vatten och avfall AB (NVOA) pågår ett arbete med en uppdaterad nödvattenplan som reglerar hur tillgången på dricksvatten ska prioriteras i Nacka i händelse av vattenbrist. Under maj månad kommer även NVOA att genomföra en övning i förmågan att hantera nödvatten. Under hösten 2022 kommer ett övergripande styrdokument kring principerna avseende prioriterade verksamheter att beslutas av kommunfullmäktige.

I samverkan med Nacka Energi AB och Boo Energi AB pågår arbetet med framtagande av en så kallad Styrel för att kunna prioritera verksamheter i händelse av elbrist. De elanvändare som prioriteras på lokal och regional nivå har betydelse för liv, hälsa och för att samhället ska fungera. Det kan till exempel vara sjukhus, äldreboenden, räddnings- och larmtjänst, vattenförsörjning och telekommunikationer. Arbetet kommer att slutföras under hösten 2022.

Sociala omsorgsprocessen samverkar och deltar aktivt i kommunens helhetsansvar kring krisledning, nödvatten, styrel, risk- och sårbarhetsanalys, beredskapslager mm. Inom myndigheten pågår även ett arbete kring kontinuitetsplanering (dvs hur verksamheten ska kunna fortsätta om det blir störningar t ex i form av långvarigt elavbrott eller att internet slås ut).

Under pandemin skapades viktiga erfarenheter och lärdomar i samverkan med alla anordnare. Krisorganisation och prioriteringsordning för verksamheter är numera väl inarbetade och det finns täta kontakter med och kännedom om våra anordnare, dess olikheter och förutsättningar. Utöver det har kommunen förstärkt samverkan med ”vårdgrannar” såsom vårdcentraler, läkarorganisation med flera.

Bland anordnarna finns sedan tidigare ett arbete kring beredskapsplaner som löpande uppdateras. Auktorisationsvillkoren ställer även krav på både kommunala och privata anordnare avseende beredskap inom boenden för äldre samt inom LSS och socialpsykiatri och hemtjänst:

- Anordnaren ska samarbeta med kommunen vid allvarlig händelse där kommunen behöver tillgång till resurser för att erbjuda den form av verksamhet som anordnaren är auktoriserad för
- Anordnaren ska vid extraordinär händelse och höjd beredskap eller annan allvarlig händelse i fredstid inordna sin verksamhet under kommunens krisledning
- Anordnaren ska följa kommunens anvisningar i beredskapsplanen vid allvarlig händelse. Anordnaren ska ha en egen handlingsplan som utgår från kommunens beredskapsplan

På skolområdet finns fristående huvudmän, som när det gäller grundskola och gymnasieskola har tillstånd av Skolinspektionen att driva sin verksamhet och som gör det även i en krisituation. När det gäller förskola och pedagogisk omsorg är det kommunen som ger tillstånd till fristående huvudmän. Erfarenheten från pandemin visar att både kommunala och fristående huvudmän tar stort ansvar och driver verksamheten väl även under en kris. Huvudmannens ansvar för krisberedskap är dock inte tydligt i skollagen utan utgår ifrån vissa allmänna bestämmelser i skolans författningar och annan lagstiftning. Det är viktigt att skolorna och förskolorna arbetar aktivt med sin krisplan och sin krisorganisation, regelbundet utbildar medarbetarna samt arbetar systematiskt med brandskydd och skyddsronder.

Inom Valfärd skola (den kommunala skolorganisationen) arbetar man kontinuerligt med utbildningar, workshops och erfarenhetsutbyte för att bland annat stärka krisberedskapen. Det finns en central krisgrupp som aktiveras vid behov och det finns också lokala krisgrupper inom alla kommunens verksamheter som aktiveras vid behov. Varje skola och förskola har sin egen krisplan

som regelbundet ses över och uppdateras. Den lokala krisplanen har sin grund i Välfärd skolas övergripande krisplan.

Inom kommunens rektorsområden finns det även möjlighet att stötta med personal, expertis och lokaler i händelse av kris. Det finns också möjlighet att bistå i arbetet kring eventuell livsmedelsförsörjning då det finns flera enheter med tillagningskök inom ett rektorsområde.

Under pandemin blev det tydligt att kommunens förmåga att bedriva verksamhet på ett smittsäkert sätt krävde ett eget lager med skyddsutrustning. Denna erfarenhet har medfört att de kommunala boendena har byggt upp lokala beredskapslager med livsmedel omfattande en veckas förbrukning. Det pågår också ett arbete med att utreda utökade möjligheter för lagerhållning utöver detta. I övrigt förs diskussioner med MSB, SKR och inom Samverkan Stockholmsregionen (SSR) kring detta.

I Nacka finns det 507 skyddsrum, med plats för 63 372 personer. Av dessa är 27 kommunala skyddsrum, huvudsakligen i kommunala skolor, med plats för totalt 4 219 personer. Övriga skyddsrum ansvarar andra fastighetsägare, bostadsrättsföreningar och privata villaägare för. Kommunen har inte det övergripande ansvaret för skyddsrummen.

Mats Gerdau (M)

Kommunstyrelsens ordförande